

அனுகூலம்.

શ્રી વાંકાનેર આર્ય હિતવર્ધક તા. ૩. માટે

ਭੈ ਘਟੇ,

◆ ◆ ◆ ◆ ◆

છપાત્રી પ્રસિદ્ધ કરનાર,

ત્રાંબકલાલ દેવશંકર-રાવળ.

માણીક-શ્રી વાંકાનેર આર્ય દ્વિતરધિક નાટક કંપની

મહારાજા ધીજેટર—વડોદરા.

આટલિ ૩, ૭

47 200

1963 1/4 54]

● ● ● ● ●

[૫. સ. ૧૫૨૦

મુદ્રા એ આના.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી ગ્રંથોપસંગ્રહ
૮૫૫૮

આ નાટક બાબતના દરેક હક અને ૧૮૬૭ના રૂપ થી
એકટ મુજબ માલેકે પોતાને સ્વાધીન રાખ્યા છે
માટે કોઈએ છાપવું, છપાવવું, વેચવું, વેચાવવું,
તથા બજવાવવું કે બજવવું નહિં.

સુરત-શ્રી વડોદરામાં આવેલા "દેશી મિત્ર" પ્રેસમાં મગનલાલ
વનયાળીદાસે છાપ્યાં.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાખિટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૮૫૧૮ વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ ૫૯૬૫૧૨૧

વિષય

અહાકુમારી નાટકનાં મુખ્ય પાત્રો.

પુરૂષ વર્ગ.

જયસિંહ—ચાંપાનેરનો રાજા.

ગુણાધર—તેનો નેક પ્રધાન.

ભદ્રસિંહ—રાજ્યનો વહાણર સેનાધ્યક્ષ.

રમણચંદ્ર—અમરપરીક્ષક.

વિનયચંદ્ર—ખજાનચી

ગુલાબસિંહ—ઠાટવાળા.

શંભુ—જમાદાર.

મહામદખેગડો—ગુજરાતનો પાદશાહ.

સ્ત્રી વર્ગ.

મહાકાળી—આદ્યશક્તિ.

અહાકુમારી—શક્તિનો અંશાવતાર.

મહાલીલા—જયસિંહની રાણી.

અસકન્દા—રમણચંદ્રની સહોદરભગીનીને વિનયચંદ્રની ધર્મપત્નિ.

નવીલાલી—શંભુની નવીલાલી.

નવરંગા—ઠાટવાળાની પુત્રી ને શંભુની સ્ત્રી.

તે શીવાય દેવી બેકતીઓ, ચોપદાર, સેનાપતી, શાપેસાહર,

વજીર, પ્રજાવર્ગ દાસ, દાસીઓ કંચનીઓ વિગેરે વિગેરે.

સ્થળ—ચાંપાનેર અને તેની આસપાસનું જંગલ તથા અમદાવાદ.

પ્રહ્લદકુમારી.

નાટકનો સંક્ષીપ્ત સાર.

અંક ૧ લો.

વાદળમાં દેવી વ્યકતીઓએ મહાકાળીનું સ્તવન કરવું. સાધ-
શક્તિનું પ્રગટ થવું. બાદ અંશાવતાર લેવા માટે દેવીઓ સાથે મહા-
કાળીનો વાદવીવાદ યદ ભાગ્યમ વિધીના લલાટ લીલિતમઃ
દૈવશ્ય કીમ દોશનમઃ એ સત્ય છે. સોન દ્રાન્સર

પ્રવેશ ૧ લો.—આખેહુબ મહાકાળીનું બધું મંદીર સખ બેય-
મિંહની ભક્તિ. નવરાત્રીનો માંગળીક પ્રસંગ હોવાથી પોતાની સુદ-
ચરીઓ સાથે મહાકાળીના મંદીરમાં પ્રહ્લદકુમારીએ ગરબો ગાવો, બધ-
સિંહનું પ્રહ્લદકુમારીપર આશક થવું.

પ્રવેશ ૨ જો.—બર જોખનમાં આવેલી શંભુની નવી કાકી
વિધવા થએલી હોવાથી કોટવાલ સાથે પ્રેમ જોડવાના વીચાર કરે
છે, શંભુનું આવવું નોકરીમાં દાખલ કરવા કોટવાળને કરેલી ફરિયાસ
નવી કાકીએ શંભુ પાસે બહેર કરી પોતાને મંહીબર જવું, શંભુને
જમાદારનો હુકમ મળવો. કોટવાળનું આવવું. નવી કાકીના વેશમાં
શંભુએ કોટવાળના મનોદગાર જણાવ્યા.

પ્રવેશ ૩ જો.—વીહવળ દશામાં જયસિંહે. પ્રહ્લદકુમારી મિળ-
વવા માટે રમણચંદ્રને દુર કરવા સાર અથવા ખરીદવા બદોશમાં
મોકલવો, બ્રમીત થએલા ગજ જયસિંહને મલિકાએ બોધ આપવો,
પોતાના મનોભાવ જણાવથી મલિકા પાસે જયસિંહનો ફરેબ. બધ
મિચારતા કાયદાને અમલમાં મુકવો.

પ્રવેશ ૪ થી—અલ્લકુમારી તથા રમણચંદ્રનું હંચ ભાવનામાં

પ્રથમ દીગ્દર્શન.

પ્રવેશ ૫ મો—માંપાનેરમાં આવતા જતા જગાણુપર સીપેહ-
સાહારની હુંટ રમણ તથા બદ્રસિંહના પરાક્રમથી સીપેહસાહારની હાર.

ટબલો.

પ્રવેશ ૬ ઠો—શંભુને ત્યાં કાટવાળની દીકરી નવરંગાનું આવવું
નવી કાકીના વેશમાં શંભુએ નવરંગાને ભેટવું કાટવાલ તથા નવી
કાકીના આવવાથી શંભુનું પોકળ પ્રકાશવું.

પ્રવેશ ૭ મો—અગીયામાં અલ્લકનંદા સાથે વિનયચંદ્રનું પ્રેમ
મીલન શંભુ તથા નવરંગા વચ્ચે લગ્નનો એકરાર બ્યભીચારનો કાયદો
ભંગ કર્યા બાબત કાટવાળે અલ્લક તથા વિનયચંદ્રને કેદ કરવા.

ટબલો.

પ્રવેશ ૮ મો—કાટવાળે અલ્લક તથા વિનયચંદ્રને જયસિંહ
પાસે રજુ કરવા, દેહાંત દંડની સજા ફરમાવી બંનેને કારામઢમાં
મોકલવા. અલ્લકુમારીનું આવવું, નીરદોષને ઢોઢાવવા રાજા પ્રત્યે
યાચના. રાજાની પ્રેમ માગણી અલ્લકુમારીનો ઇન્કાર, મહીકાથી
અલ્લકુમારીના શીયળનો બચાવ.

ટબલો.

પ્રવેશ ૯ મો—વાંઢાનો વીલાપ. નવરંગાને છળવા શંભુના વીચાર.

પ્રવેશ ૧૦ મો—કારામઢમાં અલ્લક તથા વિનયચંદ્ર આમાત્ય
ગુણાદયનું આશ્વાસન જીવન બચાવવાની ગુપ્ત બાતમી. શીન દ્રાન્સફર.

પ્રવેશ ૧૧ મો—રમજાન જુમ્મી. અલ્લક તથા વિનયચંદ્રને
ચીતામાં હોમવા અલ્લકુમારીનો જયસિંહને શ્રાપ. અલ્લકુમારી કેદ,
નીરદોષનો બચાવ કરવા ચીતામાંથી મહાકાળીએ વૈરાટ સ્વરૂપ ધારણ
કરવું.

ટબલો.

અંક ૨ જો.

પ્રવેશ ૧ જો—મહમદ મેગડાની કચેરી જયસિંહની ખરીબ રાજનીતિથી ચાંપાનેર પર ચઢાઈ કરવા સીપેસાબાર પ્રત્યે મહમદ મેગડાનો હુકમ.

પ્રવેશ ૨ જો—અશ્વ ખરીદી રમણચંદ્રનું આવવું, ઝેરહાજરીમાં બનેલું દરેક વૃતાંત આમાલ ગુણાઢ્યે કહેવું, અલક તથા વિનયચંદ્રને મળવા રમણચંદ્રને અભેદ પંથનો ચીતાર આપી આમાલ્યે જવું, બાદ કોટવાળે આવી મહારાજ તરફથી નીકળેલ રમણચંદ્રને હૃદયાર થવાનો હુકમ આપવો. વેરવાળવા રમણની બીધ પ્રતીષ્ઠા.

પ્રવેશ ૩ જો—જંગલમાં રહેતાં અલક તથા વિનયચંદ્ર સાથે રમણચંદ્રનો ભેટો અલક તથા વિનયચંદ્રનો હરત મેળાપ કરી બ્રહ્મકુમારીને હોડાવવા રમણચંદ્રે પાવાગઢ તરફ જવું.

પ્રવેશ ૪ થો—નવીકાકી તથા કોટવાળનો પ્રેમ તોડાવવા ચાલાક શંભુની ચાલાકી હાથનો આબેહુલ ચીતાર.

પ્રવેશ ૫ મો—જેલમાં બ્રહ્મકુમારી અને રમણચંદ્રનો ભેટો, બ્રહ્મકુમારીના ઉદ્દેશથી જયસિંહને ઠાર કરવાની રમણ પ્રતીષ્ઠા ભ્રષ્ટ્ર ચાલ્યા જવું. બાદ જયસિંહનું આવવું, બ્રહ્મકુમારી પગ બળાત્કાર કરવાની તૈયારી, મહીકાએ આવી રાજને પાપના પંથે નહીં જવાનો બોધ કરવો. મહીકાનો પરાજય કરવા પાપી રાજની વફૂદ્રષ્ટિ, બ્રહ્મકુમારીનું અંતરધ્યાન થવું.

ટબલો.

પ્રવેશ ૬ થો—નવી કાકી તથા કોટવાળના શંભુને ઝેર દેવાના વીચાર, પેતાની વીચીક્ષણ બુદ્ધિથી શંભુએ અને પાસે અનાચાર નહીં કરવા માટે પ્રતીષ્ઠા લેવરાવવી.

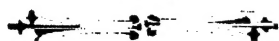
પ્રવેશ ૭ મો—શ્યનચંદ્રમાં સુતેલા જયસિંહનું ખુન કરવા રમણચંદ્રનું આવવું. ગુણાદયથી જયસિંહનો ખચાવ. રેખલો.

પ્રવેશ ૮ મો—નવરંગાને છળવા માટે વધતો વેશ ધારી શંભુ કોટવાણને ત્યાં જાય છે, પોગળનો પ્રકાશ નવરંગાથી શંભુની હાર.

પ્રવેશ ૯ મો—પોતાના મીત્રની મદદ લેવા સારૂ બદ્રસિંહ પાસે જયસિંહને હાર કરવા માટે રમણચંદ્રની માગણી, રાજબક્ત બદ્રસિંહનો ધનકાર, રમણચંદ્રનું મદમદ બેગડા પાસે જવું.

પ્રવેશ ૧૦ મો—અલક તથા વિનયચંદ્રને પકડવા કોટવાણનું જંગલમાં આવવું. કોટવાણ અને વિનયચંદ્ર વચ્ચે યુદ્ધ, અલકના આપથી કોટવાણનું ચક્રમ ખનવું, અલક તથા વિનયને પહાડ ઉપરથી ફેંકી દેવાનો પાપાત્મા પતાઈતો હુકમ દેવી ચમત્કારથી ખંતેનો ખચાવ.

રેખલો.

અંક ત્રીજો.

પ્રવેશ ૧ લો—પાવાગઢના કિલ્લામાં જવાનો ગુપ્ત માર્ગ—સાચવનાર બદ્રસિંહને કેદ કરી, રમણચંદ્રના હરમાનથી શાહના સૈન્ય સાથે વિનયચંદ્રે કિલ્લામાં દાખલ થવું.

પ્રવેશ ૨ જો—શંભુના ત્રાસથી ભક્તાળીનો ડોળ ધારણ કરેલ નવીકાકીના ગુલાખસીંહને મળવાના મનોદ્વગાર. યોગીવેશમાં શંભુની નવીકાકી સાથે મુલાકાત, અનાચારીકાકીનું યોગીવેશમાં રહેલ શંભુ પર આશ્ચર્ય પડવું, ચક્રમ કોટવાણનું આવવું, શંભુએ જાહેર થવું. ચક્રમનું જવું. આભાક શંભુની ચતુરાઈ, નવીકાકીની હરેખી ભળ.

પ્રવેશ ૩ જો—જયસિંહનો પશ્ચાતાપ. મલ્લિકાનું આત્માસન-
શાહના સૈન્ય સાથે વિનયચંદ્રનું આવવું. શંભુના હાથથી આમાલનું
પ્રાપ્ત. જયસિંહ કેદ, મલ્લિકા તથા તેની સહચરિણીઓ અમી પ્રવેશ.

ટબલો.

પ્રવેશ ૪ થો—બલકુમારીના બોધથી, રમણચંદ્રનો સન્યસ્ત
લેવાનો દ્રઢ વિચાર.

પ્રવેશ ૫ મો—યોગી વેશમાં રહેલ શંભુપર નવરંગાનું આશંક
થવું. નવરંગાની પ્રેમ માગણી, યોગી વેશમાં રહેલ શંભુનો સ્વીકાર,
નવી કાકીનું આવવું, વેશધારી યોગીના પ્રેમ માટે નવરંગાને નવી
કાકી વચ્ચે તકરાર. શંભુનું પ્રગટ થવું, નવીકાકીનો પ્રશ્નાતાપ, પોતાના
સ્વહસ્તે શંભુ તથા નવરંગાનો હસ્તમેળાપ કરી નવી કાકીનું યોગીની
બની અરણ્ય તરફ ગમન. શંભુ તથા નવરંગાનું વિનયચંદ્ર પાસે જવું.

પ્રવેશ ૬ થો—વિનયચંદ્ર તથા અભકનંદાનો પ્રેમ વિનોદ.

પ્રવેશ ૭ મો—બલકુમારીના આશિરવચનથી કોટવાળની નિરમળ
વૃત્તિ, મહાકાળીની બક્ષિતમાં તક્ષિન બનવા કોટવાળે જંગલમાં જવું.
બલકુમારીને રમણચંદ્રના બોધથી વિનયચંદ્ર તથા અભકનંદા અને
શંભુ તથા નવરંગાએ પવનદુર્ગને ત્યાગી અવર સ્થાને જવું.

પ્રવેશ ૮ મો—જયસિંહને બલકુમારીનું દર્શન. પુર્વ વૃતાંતનો
પ્રકાશો. ભદ્રસિંહ તથા જયસિંહનું પરસ્પર મરણ. મહમદનું
આગમન.

સીન ટ્રાન્સફર.

ટબલો.

મહાકાળીના ચરણમાં બલકુમારી, રમણચંદ્ર વિગેરે વિગેરે.

શાન્તિ :   **શાન્તિ ! !**   **શાન્તિ ! ! !**

॥ श्री गणेशाय नमः ॥

प्रबुद्धमारी.

नाटकना गायने.

अंक पहिलो.

स्तुती.

देवीओ—

१

वंदे वीश्वेश्वरी प्रथम शक्ति तुं महाकाणी.
जेती तारी जन मन महीं प्रगटी रही मैया....वंदे०
दानवतुं नीकंदन तुजकरे, थावा धारे अवतार,
नीय नराधमने संहारी, हरती बुमीनो बार.
बीला न्यारी तारी बीन बीन स्वप्न वाणी बाणी,
सुहसर अघहर पावावाणी प्रतीमा.
ये.....ली.....तुजवीना केई नही,
मा भीर हाणी.....वंदे०

देवीओ—

२

बजेवा जे वीधी वरना लेख ललाटे लेख नही करता
बुझावे भावी सहु बुझाय
देव दानव मानव दुःखी थाय (२)

જડેલા કચેરે ન ફીટે ફોટી ચત્નથી નીચમીત પળે પળતા....૬૦

અગમ નીગમ, જાણે રઘુરાય

છતાં વીધી વશ થઈ વનમાં જાય (૨)

નંદના નંદન જે જગ વંદન પારધી હાથે પરવરતા....૬૦

શ્રાવણ ત્યા સખીઓ— ૩

કેવી રૂડી સુખદાયક દીસે ભુમી આ હરીયાળી

દેવી પ્રતીમા પ્રતાપે સતીધન શીયળ રક્ષક રાજવડે

છે રૂપાળી.....કેવી૦

સાખી.

જ્યાં નારી પુજાય છે, દેવ વસે તે સ્થાન,

મીનું માન નહી લેશ.....જ્યાં૦

તે શ્રદ્ધ છે શમસ્થાન.....

નામીયો નામને સેવી રહી છે દીપાવવા ભુમીને

વીજાઓ વરવાળી.....કેવી રૂડી૦

શ્રાવણકુમારી-સખીઓ— ૪

યાચીએ ભારતની ભુમીની નામીયો.

દેવાંશી શક્તી સ્વરૂપ અમારા આર્યના દેશને દીપાવવા.

ભારતના ભુષણને શોભા દેનારીયો.

જળહળતી જ્યોતી સ્વરૂપ અમારા આર્યના દેશને દીપાવવા.

સાખી.

મહીલ મીઠી નજરથી, હીત નરેશનું થાય;

સત્યવતીના આપથી, દુઃખી દેશ ગણાય.

એવી એ સન્નાસી માનીશું માતને નમી નમી નીલ્ય અમે પુછ્યે
અંતરથી ઇચ્છીએ નીરંતર નીરમળ રહી,
ભારતનું જીવન દીપાવીએ દેવી થઈ;
દૈવજ દેવી સ્વરૂપ અમારા આર્યના દેશને દીપાવવા.
....યાત્રીએ ભારત.....

જયસિંહ—

૫

મનહરણી મહમાતી જાતી એ.....(૨)

શરીવહની એ સનમુખ આવી,

રતી રંભાનું જોર.....જમાવી.

મન મહી મનમથ.....જગાવી,

આકુળ વ્યાકુળ અંગ....બનાવી.

ભાન બુલાવી....ને.....જરમાવી,

અંતજ અપજા....વેગ....ચલાવી.

જ .... તી .... જ .... ર ....હી.....મનહરણી.

નવી કાકી—

૬

અરે પુલી ફાલી જીવાની વહી જાએ (૨)

હારે વહી જાએ, નવ રહેવાયે—અરે૦

પરજોલો મારો સ્વર્ગ પધાર્યો

રહી વીધવા હું સદાએ જનમારો જોર થાયે (૨)—અરે૦

શાણો છે પુરો ગુલાબ મધુરો

નીરખ્યો છે આ પ્રેમીલાએ ખટક્યો છે દીલમાહે (૨)

અરે પુલી ફાલી જીવાની.

શાસ્ત્ર—

૭

જીવો જગના પુતારા, (૨)

પરાયો ચારો ચરવા; (૨)

ઘરમાં ઘુસે હરાણુ ઢાર થઈ તે આના જેવા (૨)

ચોરી કરનાર પોતે, (૨) ચોરને ક્યાંથી જોતે; (૨)

શઠ થઈને શેઠ બની જાય. લુચ્ચા આના જેવા (૨)

નવી કાપી છે નઠારી, (૨) ગુલાબસિંહ વ્યભિચારી (૨)

બન્ને પર પડશે જુના, જોડા બાઈ આના જેવા. (૨)

—જીવો જગના

જયસિંહ—

૮

દીલદાર દેને દીલદાર હાય જાન મારો જાયે,

જાન મારો જાય તારા વિના ના રહેવાય.

તુંજ રૂપમાં રમુ છું દીવાનો થઈ ભમું છું,

બ્રહ્મકુમારી તુંજને મળવાને મનડું થાયે.

આજ રાજ્ય મુખ પ્યાડું લાગે મને અકાડું,

ધરૂં ધ્યાન એક તાડું મુખ માંન એજ ગાયે.

મહીકા—

૯

હરો રંક રંધયતના ચાંપો—હરો.

પ્રજા પીઠનારા નીચ નરનાં શીર શીવ શાસ્ત્રીથી કાપો

અનાચાર આદરનારાને ચરણ દઈ જુ પર આપો—હરો.

રંક શ્રીમંત સૌ સમાન માની ન્યાય નિતી મય આપો

દેવ ભક્તિમાં જીવન ગાળી નામ અજરામર સ્થાપો—હરો.

અક્ષકુમારી—

૧૦

વનીતા દીલનાં દુઃખડાં વામેરે,
પ્રેમી વર પામે.....પ્રમીલા પ્રેમી વર પામે.
પ્રણયની જોડી જગમાં જામેરે,
પ્રેમી વર પામે.... ....પ્રમીલા પ્રેમી વર પામે.
મળે શાન્તી સ્વામી હરશન થાતાં,
પતી સાથ અનંગ રંગમાં નાતાં;
ઊઠે એકમેક-હળીમળી જાતાં.
સંચરતાં સ્વર્ગના ધામેરે .... પ્રેમી વર પામે (૨)

અક્ષકુમારી રમણચંદ્ર—૧૧

પંથીરાજ વેલેરા પધારજો હો

શ્યામ સલુણા સદામને સ્નેહથી સંભાળજો—

રતુ માળા આપની સદૈવ પ્રેમ જાપની

બહાલી વીથોજે ધીર ધારજો (૩)

સદા મને૦

દીધેલો પ્રેમ મારો પ્રેમીલા પાળજો

આપજ અંતરના આધાર છો (૩)—સદા૦

શંખુ-નવરંગા-નવી } -૧૨
કાઠી-કાટવાલ

આતો ભારે જોડાજો થયોરે આપણા

રહી ગઈ મનની માંદા.

થયો ન કાઠનો થાયોરે આપણા,

હજો હજાને.... ....ખાય.

આ૦

હાય હાય ઠગારા હું તો ઠગાઈ,

ભુંગળ વીનાની ભવાઈ;

પુરી ભજવી શંભુભાઈ,

પુત્રીની લાજ લુટાઈ.

આ૦

ભ ભ અહીંથી કમળત,

આતો ગજબની વાત;

પાકા ફલાલ થઈ પુત્રીની લાજને લુટાવો તો

તો લુટાય.

આ૦

આવે સાચી અમે તુજને નવી કાકી બાણી,

કાકી પાસે દાણુ લેવા આવ્યા હશે કાણી;

ઘેર પીટયા પાણ્યા,

કુટ ભારે છાણ્યાં હાય તને (૨) હાય (૩)

અલક દાસીઓ— ૧૩

હાં સજની મારી અનુપમ રૂપને અંજે ધરીએ

સુંદરતાથી પીયુનું તનમન હરીએરે—હા૦

શુણીયલ નારી જે નર ઘરમાં રૂપ વીનાની ભલે હશે

પતિવૃત્ત પાળીને પ્રીતે વાલમ વરને નીઝવશે—હા૦

સકળ જન્મતમાં ઉચ મનાતિ સુંદરીઓ સહુ રૂપ વડે

રંક કુટુંબમાં જન્મી તોયે રૂપ પ્રતાપે ભુપ પડે—હા૦

શું વખાણો સહીયર મારી રૂપ ખરેખર નીચ અરે

રૂપ શુભાવે શીર મતીનું રૂપ કંઈકનાં શીયળ હરે—હા૦

પુછે નવ કોઈ ભાવ ભુંડીઆ કદરૂપી કહી હુર કરે
રૂપ વીનાની જ્યાં ત્યાં ફરતી માન નહી લવલેશ મળે—હાંવં
વશ કરનારી વાલમ વરને પતિવ્રતાના શુષ્ક વડે,
તરતી રહેજે ભવસીંધુથી પુનર્જન્મ નવ લેવો પડે—હાંવં

અલક-વીનય—

૧૪

મન મોતીને નીભાવશે,
નહિ ંહેમ વનીતા લાવશે;
પ્રેમ તારમાં ખંતે પરોવી,
અંતે ના તલસાવશે.
દહય હારમાં રાખું ખ્યારી,
જાવું બલીહારી પીયુ તમ પર વારી;
ચાલો.....
હાં૦.....ચાલો.....મન મોતીને૦

અંક ખીન્ને.

કરખારીઓ ત્યા નાયકાઓ—૧૫

માફશાહી હરહમ રહેવે કાયમ અય સરવર હમ સરપર
નીચીદીન પલછીન ઇસ જહાંમે.... બાહ૦

હોવે સુખારક, હોવે સુખારક, શાહ કે શરપરતાજ....શાહી.
તાજ માનસે બાઓ ગ્રામસે શુનગાન સળ.....શાહી.

રમણચંદ્ર—

૧૬

ભાસે બચકા બુ આ

સર્વકા મનહસ વાલી વીજેતાએ ધારી

વીશમ ગતીને શું આ—ભાસે

આર્ત નાદો અસહ્ય શ્રવણે થઈ રહ્યા

પળ પળ કકળી લેરવી માનશુકન દે—ભાસે

રમણચંદ્ર—

૧૭

જીવતર થયું હવે આ ઝેર ઝેર,

પ્રગટી રહી.... ....આગ ઉર;

સંહારી નીચ નરવરને લઈ વેર વેર....જીવતર હારી

અનંગ રાખથી ચમકતો નહતો,

સચેત કીધો તે પુક દઈ દહતો;

રોળું હું રીપુને રંગમાં.... ....જીવતર

અલક—

૧૮

દીશે જંગલ મંગલ નાથ સાથથી સહાએ

અરસ પરસ પાસે વસવાથી

શીલા પ્રકાશે પારસનાથી

દીપે એકનાથી બીજે સાથી સહા થાએ.

દી.

શશી શોભે છે સુરજનાથી

નીચા દીપે શશી પ્રગટ થવાથી

પહે રંગમાં અંગ રંગ જેવું રંગાએ.

દી.

અલ્લહ-વીનય—

૧૬

સાચા સાથી છે શ્વામિ હાસીના ચામળારે
 મહ્યા મુખ સીન્ધુ આ આનંદી ઇન્દુ મારા
 પ્રેમીલા પીયુ પ્રાણુ છે રે.....સાચાં
 વિમળનાર મુખદસાર સુંદરી મારી તું પ્યારી
 રહ્યહાર જીમરતાર દારા દીન હું આભારી
 મોહનવર છે મારા

શા વચનામૃત તારાં

મીઠાં મીઠાં લાગે સારાં—વાહવાહ ધન્ય છે—વિમળાં

નવી કાકી—

૨૦

પ્રેમ જુલેરે પ્રેમ જુલે દીલ જુલે અણજુલે

કાંઈ રશીયાના નેણુ જોઈ જુલે.

છખી મનહારી મુજ કાંતી કાંઈ જોઈ લાલ

લાલ મલકેરે કામી મનમાંને મનમાં

ચાલ મારી લટકાળી લાળી બટકો—પ્રેમજુલે. (૨]

નવી-કોટવાલ-શંભુ— ૨૧

મારી મોહનકારી કટારી હું હારી બલીહારી (૨)

પ્રીયે વાહ વાહ

પ્રેમ બાગમાં હરશું ફરશું

મન ગમતાં મોહનજી વરશું

લમને આ છાતી પર ધરશું

રત્ન સાગર તરશું રસીલી
આ જોખનની મીઠી દેર લઈને
ચોજ બંને કરશું—મોહન

મહાકુમારી—

૨૨

છાયલડી આવે ને જાયે
વશ વેળા થઈ પલટાએ (૨)—છાયલડી
ભર્યો વીખાઈ જાયે વેળાએ મેળો પુર ભરાયે
વાળાં હુર્ષનાં વાળે વેળાએ આર્ત નાદો થાયે—છાય
સત્તા ધારી બાંધે જેને તે હાયે બંધાયે
વેળા વશ જગ અ દીસે શું વળે અઠળાયે—છાયે

નવી-કોટ-શંભુ—

૨૩

કરી ફજેતી હાયરે પલીત શયા પાપ
છોડુના કોટવાલ ગુલાબ ખ્યારો હાય
શંભુ કરીશ નહિ બહ છાપ
હવે કરશે નહી પ્રીતડી છાની નહિ તો હજીશ જડી
અરરરરરર કેમ છુટેરે બાપ
ટાંગી સાધુડી બની રોજ મોજ માણી
બહાલી દીલનન આપો પ્રેમ લાણી
હવે નથી થાતું ઠીક છોડો ત મેબને પ્રાત
અરરરરરર કેમ છુટેરે બાપ- કરી

બહાર જોખનના શુભશનની કેવી ખીલી
 પુલેલી ન્યારી પુલવાડી સારી આ માળી વર વીના વીલી
 શુંજે ઘેલા મધુકર ભોળા પ્રેમી તરસ્યાઓ હાં—
 કળીઓ મારી શી રૂપાળી છે મુલવાળી કળીઓ કરનારી
 વરઘેલી મહવાળી ઘેલાઓ કરનારી જુવાની જો જો મારી

કેવો શોધો કીધો તને માર મારી
 માર મારી ખાલ મારી આ ઉતારી—કેવો
 છોડ હાર્યો હાય કહુ પ્રાણ પડી બચ
 ખરી ખોડ તારી આજ મેં સુધારી—કેવો
 આવી નમેરી નારી ન ભાળી
 નીચ તુંથી ખીજ નહી કેા નઠારી (૨)—કેવો
 ધુતારી છું ઠગારી છું હવે આંખથી જોજો ધારી(૨)—કેવો.

મધમઘતી આ કળીઓ લાવી
 મમ હાથે પરોવી હાર કર્યો કઉં પ્રિતમ કહે પેશવી-મ
 અમુલ્ય મુલ્યનો વખત વીતાવી પુષ્પ મુખંધી મુમાજબનાવી
 વિનય તણી વામા બનવાનું બહાલા હૃદયથી વરસાવી-મધુ

મહાકવિ-વિનય—

૨૭

આવો આશાપુ' પાતળીયા માળા પુલની
 તનમન ધનથી અરે હાં (૨) તનમન ધનથી
 ગ્રંથી મેં મોઘા મુલની—આવો૦
 નીરખી તમારી માળા મન મારે છે ઉછાળા
 છે લલિત લહેજતદાર હૈયાનો હાર
 માનીતી થઇને રહેજે માળ મારા મુલપુલની—આવો૦

અંક તીજો.

નવીકાકી—

૨૮

રટું હવે જોગીની રટમાળા રે
 રટમાળા રે રટમાળા રે
 તનમન જોખન કરી સમર્પણ
 છોડાવું જોગીનાં સહુ ચાળા રે—રટું હવે૦

મહાકુમારી-રમણચંદ્ર—૨૯

ભવ સાગર તારણ મહાકાળી,
 ભજજો ભાવે નીત્ય ભયહારી;
 દેહના પાતક દેશે નીવારી

ભવ૦

સાખી

કરૂણાળુ કરૂણા કરી, જગતની તોડી જાળ;
 ઉપકારી હું આપનો, દેવી દીનદયાળ.
 ભજજો ભાવે.

નવરંગા—

૩૦

અજબ દદ આપ્યું, આ દીલડું દુભાવે;
 દુભાવે શું ભાવે, સતાવે રીખાવે,
 પળ પળ એ દીવાની બનાવે ભમાવે.
 આંખલડી અંધ કીધી, છાતલડી કેરી લીધી;
 તાળી કુશુમ શરમારી, અણુ વીંધી વીંધી.
 કદાલી દાદ લેવા, જાયે કયાં દર્દ કહેવા;
 મનની મનમાં સમાયે, આવાં દુઃખ કેમ સહેવા.....દુભાવે

નવરંગા-શંભુ—

૩૧

પોથી પ્રેમની પઢાવશુરે સાચા સ્નેહી શીરતાજ
 થઈ શિષ્ય તમારા આવશુરે લેવા શિક્ષણને કાજ
 જુઓ રશીક હૃદયશાળા સ્નેહપાયે અણી છે
 શીખો મદન પાઠ નિત્ય જેમાં અમી ધણી છે.
 છું શિશુવયનો બાળ શીખવાની અણી છે.
 પ્રેમી નજર જુઓ આ સદા તમારા લણી છે
 પવિત્ર પ્રેમ પાળવાને વીધી તણુ પ્રમાણો
 મીઠાં નયન બીજું ચુંબન ત્રીજું મીલન જણો
 એક આ બીજું આ ત્રીજું આ
 અરે વાહ (૨)—પોથી૦

અલ્પક—

૩૨

વિનયના પ્રેમે બની ગુલતાન
 ભોળી ભમુ ભુઝી ભાન

આંખેડલો આ થાતી રાતી
 મહન મુકાવે માન—વિનયના૦
 મળે ક્યારે મોડક મુર્તી
 કડં આ તન કુરખાન—વિનયના૦

અલકે વિનય—

૩૩

રસીકવર રસની ધનુષ્ય કમાન જરા ધીરેથી ધારો;
 કામીની કટાક્ષ કેડે બાણ જરા ધીરેથી મારો..
 ચાલાકી બવા દેને, રસીલા રસીકા ન વીસરજો;
 રમણી રસવેલી સુહાવજો, રસની ક્યારી સીંચવજો.
 તનમન ધન કડં અર્પણ પ્રિયકર,
 તરણી રમણી સુખણી કરજો;
 વાહ અલખેલી.....

રસીક૦

શંભુ નવરંગા—

૩૪

નયને લોલાવી. છેલા છેક શું
 પ્રીતલડીથી હું તો થઈ ચેલડી લી૦
 કામની કેલી, રે અલખેલી;
 પ્રેમે પ્રતીમા, પુરી ભરેલી,
 વીંટી રહી વૃક્ષ વેલડી. હુંતો૦
 વાણી રશીલી તારી છબીલી (ર)
 ઉરે ઉતારું રશ રેલડી —હું તો૦..

જયસીંહ—

૩૫

ભારી નાવડી ઝોકાણી સમુંદરમાં
 પળમાં ડુબી જશે જળમાં રે પડી વીશય વમળમાં
 કર્મ થોગે કરી મેં તો વાટ ગ્રહી વાંકી
 આંખ છતાં બંધ કરી અંધ બની હાંકી—રે પડી.

પ્રહ્લુભારી—

૩૬

સાખી.

હસ્તો હવે રીંદ સોચ નર બે બાહુથી બંધન થઇ.
 પ્રથમ ના વિચારીયું સવલેશ તે અંતર મહો.
 જે રાજ તારે વથ હતું તે રાજ શ્રેષ્ઠા કયાં મહ,
 મહેલ મંદીર માળ છોડી દીનતાને કેમ ગ્રહી,
 અરે યો પાપ પુનરી.

રાજા અનાહી બંધ અમ્મુ આંખથી આરી રિ
 રહે ઠાં બારી આંબરી—

લોભાણો લાજ મુકીને નજર પરનાર પર વાળી (ર)
 શાત્રનો ધર્મ ચુકીને અધમતા ખંતથી પાળી
 સત્તામાં શ્રેષ્ઠ છે શુરો સતીનો આપ છે પુરો (ર)
 દસાયો દંદથી પુરો ઉગરવાની નહી બારી.

અરે યો પાપ પુનરી,

સમાપ્ત.

જાહેર ખબર.

નીચે લખેલા આપેશ કંપનીમાંથી રોકડો

કીમતે મળશે.

નાણા આપેશ...

સુર્યકમળ

જન્મતસિંહ

રણજીતસિંહ

ચેલખાલા

મન્દુમતી

રમણસુંદરી

સંસારીસાવિત્રી

સીમળવતી

પ્રેમની પુતળી

કામાંબની કાવત્રો

કળીયુગની સદી

દારા આરંગજેય

વેરુની વસુદાતુ

નરસિંહ મહેતા

મીરાંબાઇ

ગોપીચંદ

ધ્રુવ કુમાર

ભક્તરાજ પીપાઇ

સુરક્યામ

રાધા પ્રેસબજિત

નરસિંહ મહેતા, મીરાંબાઇ, ગોપીચંદ, ભક્તરાજ પીપા
સહીત મોટી બુકો આઠ આના ની કીમતે કંપનીમાંથી કાઢપ
વખતે મળી શકશે.

ચાલીક.

